

for det danske Folks almene Landboklasse som Grundtvig, der har havt langt større Betydning end nogen anden enkelt Mand i vort Land. Det kunde nu være ganske rart at høre, hvad den Mand mener om den almindelige Værnepligt, ham kan dog vist ingen besyldde for ikke at være Demokrat. Vi skulle ikke glemme, at den Mand og gamle Anton Frederik Tscherning gif op til Christian IX. og bad og bønfuldt ham ikke at underskrive den reviderede Grundlov. (En Stemme: De kom ikke derop!) Ja, de vilde i alt Fald være gaaede derop og have sagt det, hvis de havde faaet Lov, og de to Mænds demokratiske Anskuelse er der ingen, der nærer Tvivl om. Jeg vil altsaa med Formandens Tilladelse læse op, hvad Grundtvig siger om den almindelige Værnepligt.

Formanden (Høgsbro): Jeg vil haabe, det ikke er for langt, og tillige bede om, at man ikke forbyr sig altfor meget i Spørgsmaalet om den almindelige Værnepligt. Der vil være andre Forslag, hvor dette nærmere hører hen end her, hvor Taalen er om Kjøbenhavns Befæstning.

Buff: Det er en Selvfølge, at jeg skal rette mig fuldt ud efter den høitærede Formand; men jeg haaber ogsaa, det maa være mig tilladt overfor de Udtaalelser, der ere komne, at dokumentere mit Standpunkt, da det dog hænger sammen med hele denne Sag. Det er jo klart, at faae vi Befæstning, faae vi ogsaa Udvidelse af Hæren, det kan De være ganske rolig for. Den er jo allerede begyndt. De to Ting hænge sammen som siamesiske Tvillinger. Grundtvig siger: „Det er derfor enten meget taabeligt eller meget uforvarligt, naar man vender Bondestændens retmæssige Harme over den saakaldte Værnepligts utaalelige Byrder fra den over paa de Ukyldige, mod de saa i Forhold, som hidtil have været fritagne for den; thi hverken var denne Undtagelse til Folkets eller Rigets Stade, ikke heller var Bondestanden i mindste Maade hjulpet ved, at vi Alle kom under Naget, alle under Sessionsvæsenets „endelige Behandling“, Garnisonstjenestens Uretning og Kasernes fængslets Krumslutning, meget mere vilde netop derved Ulykken blive fuldstændig, Landeplagen uheldbædelig og Fædernelandet værgeløst.“ Det var det Vidnesbyrd, Grundtvig gav den almindelige Værnepligt. (En Stemme: Hvad vilde han da have?) Han vilde have nogle Frivillige, Noget, jeg ikke skulde have Noget imod at faae indført, men vi skulde nok faae at se, hvor Mange der kom. De

Folk, der offre til Selvbefæstningen, de ville nok sidde i den fine, varme Stue og give nogle Dre ud, men naar de selv skulde ud, saa vilde der sikkert ikke komme Mange. Den samme gode Mand siger et andet Sted — det er kun et Par Linier —: „Der er imidlertid to Spørgsmaal, som man herved sædvanlig enten aldeles glemmer eller tager sig dog meget for let, skjøndt de ere af høieste folkelig og menneskelig Vigtighed, og Spørgsmaalene ere disse: Kan Danmark, naar vi anstrenge os allermeest for at faae en vel afrettet staaende Hær, forsvares uden en høi Grad af Frivillighed og brændende Fædrelandskjærlighed? og: Var Danmark uden Frihed, Velstand, Husfred og Tilfredshed værd at forsvare?“ Nu tror jeg dog nok, at vi Venstremænd have Lov til i Almindelighed at sige til de Herrer paa den anden Side, og i Særdeleshed til den høitærede Krigsminister: Ere vi nu blevene behandlede saaledes efter den lovordnede Tilstand, vi have, at man kan sige, at Tilstanden er saadan her i Danmark, at det er os særlig om at gøre at forsvare dette Land? Ja, den høitærede Minister ryster paa Hovedet, men hvordan er Tilstanden? Tilstanden er den — specielt den høitærede Krigsminister har jo lavet et Reglement derfor — at de Herrer paa den anden Side have lavet et Politikorps, hvortil de selv tage Bengene, som skal rejse om og passe paa os, navnlig paa Venstre og skal have Lov til at slaa os ned, dersom vi ikke gjøre, hvad de ville, og saa skulle vi ligge paa vore Gjærninger. Det siger Reglementet. Og saa lave de Domstole, som flyve om fra den ene Ende af Landet til den anden for at faae os dømt, og saa lave de Tillæg til Straffeloven for at faae os straffet rigtig godt, for at vi ikke skulle slippe med Bøder eller simpelt Fængsel, men helst faae Fængsel paa almindelig Fængels. Det er de Vilkaar, de Herrer byde os i dette Land: provisoriske Domstole, provisorisk Politi og provisoriske Love til at straffe os med. De Herrer skulde huske paa den gode gamle Sætning, at man skal aldrig handle anderledes mod Andre, end man vil, at Andre skal handle mod En selv. Jeg haaber, de Herrer ville forstaa, at vi mindes gamle Grundtvigs Ord: Fædrelandet er kun værd at forsvare, naar der er Husfred, Lykke og Tilfredshed, ellers er Spørgsmaalet, om det er værd at forsvare dette Fædreland. Nu forekommer det mig, at de Herrer have gjort det saa heft i de senere Aaringer, at de ingen Grund og Ret have til at komme og forlange af os, at vi skulle være særlig begejstrede for at lade os styde